

Jim Mullen

Prif Swyddog Gweithredol

Reach ccc

Copi at Dafydd Elis-Thomas AS

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth

Llywodraeth Cymru

Dyddiad | Date: 10 Awst 2020

Pwnc | Subject: **Ad-drefnu Reach ccc a'r effaith ar newyddiaduraeth yng Nghymru**

Annwyl Jim,

Rydym yn ddiolchgar i Alan Edmunds, Prif Swyddog Gweithredu Reach ccc, a Paul Rowland, Prif Olygydd Media Wales, am ymddangos gerbron y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu ar **5 Awst**.

Fel y gwyddoch, mae'r Pwyllgor yn pryderu'n fawr am y diswyddiadau arfaethedig gan Reach ccc a'r penderfyniad i uno Media Wales â'r isadran ar gyfer Canolbarth Lloegr am resymau logistaidd a rhesymau ariannol i gynhyrchu rhagor o gynnwys cyffredinol y gellir ei ddefnyddio ar draws platfformau Reach. Rydym hefyd yn pryderu am yr effaith y bydd hyn yn ei chael ar luosogrwydd ac ansawdd newyddiaduraeth yng Nghymru.

O gofio bod gan Gymru lai o ddarparwyr yn y cyfryngau i'w colli yn y lle cyntaf, o'i chymharu â rhannau eraill o'r Deyrnas Unedig, rydym yn pryderu y gallai gostyngiad yn nifer y newyddiadurwyr sy'n gweithio yng Nghymru arwain at lastwreiddio cynnwys am Gymru, gan ei wneud hyd yn oed yn anoddach i bobl Cymru gael mynediad at wybodaeth a newyddion cywir a perthnasol.

Rydym hefyd yn pryderu bod model busnes Reach yn ffocysu ar gynnwys digidol ac y bydd hyn yn effeithio ar drafodaeth sy'n berthnasol i Gymru. Yn amlwg, mae'r symudiad byd eang tuag at newyddion ar ffurf ddigidol yn hytrach nag ar ffurfiau ffisegol wedi achosi chwyldro yn y sector. Mae Aelodau o'r Senedd wedi mynegi pryderon ers cryn amser fod dull Reach o addasu at y byd newydd hwn, gan ganolbwyntio ar dorri costau a chydgrynhoi, wedi cael effaith andwyol ar y portread o fywyd yng Nghymru. Ymddengys bod y set ddiweddaraf o gynigion yn cyflymu'r duedd hon. Yn ystod y sesiwn dystiolaeth yng nghwmni Alan a Paul, ni chafodd Aelodau sicrwydd na fyddai pobl Cymru yn gweld gostyngiad yn y cynnwys am Gymru, o ran ansawdd a maint, o ganlyniad i'r cynigion hyn.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddDGCh@senedd.cymru

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddCWLC@senedd.wales

0300 200 6565

Rydym yn gwerthfawrogi bod y pandemig wedi dod â heriau enfawr i sector a oedd yn barod mewn trafferthion. Fodd bynnag, rydym yn eich annog i ystyried eto sut y byddwch yn ymateb i'r heriau hyn. Mae'r pandemig wedi cyflymu'r broses o newid ar gyfer nifer o fusnesau, ond rydym ni o'r farn y dylid gwneud penderfyniadau busnes am yr hirdymor ar ôl mynd i'r afael â COVID, yn hytrach nag yng nghanol yr argyfwng. Mae yna berygl y gallai gwneud penderfyniadau arwyddocaol a pharhaol nawr gael effaith fwy difrifol na phe bai'r penderfyniadau hynny'n cael eu hoedi hyd nes bod gennym ddealltwriaeth gliriach o effaith y pandemig ar y busnes.

Rydym yn pryderu nad yw'r cynigion a gyflwynwyd yn fuddiol i Gymru a democratiaeth yng Nghymru. Fel y clywsom gan Martin Shipton a Pamela Morton o Undeb Cenedlaethol y Newyddiadurwyr ar 5 Awst, 'Welsh democracy is served by having a thriving media sector... [and the] constant chipping away at journalists and the number of journalists employed is very debilitating and is not good for Welsh democracy.'

Mae'r Pwyllgor yn eich annog i ystyried uno holl fusnesau Reach yng Nghymru yn hytrach nag uno Media Wales ag un o is-adrannau Reach yn Lloegr, a allai gael effaith ddifrifol ar y sylw a roddir i Gymru o Gymru. Byddai creu is-adrannau ar gyfer Cymru gyfan yn sicrhau bod y gwaith o gynhyrchu teitlau o Gymru, yn ogystal â'r rheolaeth olygyddol dros y teitlau hyn, yn aros yng Nghymru. Yn eich ymateb i'r llythyr hwn, byddwn yn ddiolchgar pe gallech nodi pa ystyriaeth, os o gwbl, rydych wedi'i rhoi i'r cynnig hwn, gan amlinellu manteision ac anfanteision cynnig o'r fath yn eich barn chi.

Roedd Aelodau hefyd yn pryderu'n fawr ar ôl clywed na wnaethoch drafod eich cynigion â Llywodraeth Cymru. Ym mis Mai 2018, cyhoeddodd y Pwyllgor [adroddiad ar newyddiaduraeth newyddion](#), a daeth i'r casgliad bod dirywiad newyddiaduraeth newyddion fasnachol 'yn fater polisi cyhoeddus dwys, y mae angen i wneuthurwyr polisi ar bob lefel, yn enwedig Llywodraeth Cymru, fynd i'r afael ag ef fel mater o flaenoriaeth'. Yn dilyn y cynigion presennol gan Reach, dywedodd y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth wrth y Senedd ar [15 Gorffennaf](#): 'dwi hefyd yn ymrwmo i ofyn am gyfarfod gyda phenaethiaid Reach'. Felly, rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Dirprwy Weinidog.

Oherwydd bod hwn yn fater pwysig sydd o bosibl â chanlyniadau difrifol i newyddiaduraeth yng Nghymru, byddwn yn ddiolchgar pe gallech ymateb cyn gynted â phosibl.

Yn gywir,

Helen Mary Jones AS

Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

